

KAZAKHSTAN TO SUPPLY CRUDE OIL TO GERMANY

Copyright © 2023 The Author/s
Peer review method: Double-Blind
Accepted: February 09, 2023
Published: March 02, 2023
Original scientific article
DOI suffix: 10.36962/NEC18012023-48

Giorgi Garakanidze,
The South Caucasus Energy Security researcher, LL.M,
Tbilisi State University
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5166-7257>
E-mail: Garakanidze.Giorgi@yahoo.com

ABSTRACT

Kazakhstan has secured approval from Moscow to use its pipeline infrastructure in order to transport 300,000 tons of oil to Germany in the first quarter of 2023, a state-run company (Kaztransoil) announced on January 13, 2023.

Deliveries in January, 2023 amounted to 20,000 tons. Kazakhstan plans to export up to 1.5 million tons to Germany via Russia in 2023, but in the future, the volume could be increased to 7 million tons.

As for now, oil transportation through Russia seems more beneficial to Kazakhstan, whereas the so-called Middle Corridor transportation route, which involves shipping oil tankers that would cross the Caspian Sea before unloading crude onto freight transport traveling through Azerbaijan, Georgia and Turkey is still limited in capacity and far costlier than using Russian infrastructure. Besides, the ongoing and frozen conflicts in Caucasus could in future endanger the security of Kazakhstan's oil supply to the EU countries via South Caucasus.

Keywords: *Kazakhstan, Russia, Germany, Oil, Pipeline, Ukraine, Middle Corridor, Energy Security, Energy.*

REFERENCES:

1. Kazakhstan seeks to supply Germany with oil via Druzhba, FSU Oil&Gas Monitor, issue 1208, P.8, January 4, 2023.
2. Kazakhstan to send oil to Germany via Russian pipeline, FSU Oil&Gas Monitor, issue 1210, P. 10, January 18, 2023.
3. Kumenov, Almaz, Kazakhstan to send oil to Germany via Russian pipeline, Eurasianet.org, January 13, 2023.
4. Veshapidze, S., & Karchava, L. (2022). Contradictions of Globalization under the COVID-19 Pandemic. Bull. Georg. Natl. Acad. Sci, 16(4).
5. Lomia, E. (2020). The Evaluation of Russia's foreign policy towards Georgia following the 'Rose Revolution'. Journal of Liberty and International affairs, 6(1), 112-128.
6. Lomia, E. (2020). Political Realism in International Relations: Classical Realism, Neo-realism, and Neo-Classical Realism. International Journal of Social, Political and Economic Research, 7(3), 591-600.
7. Lomia, E. (2020). Russia's Growing Threats to Georgia and Georgia's European Aspiration. The New Economist, 15(2, 2020), 1-1.
8. Lomia, E. (2020). Historical narratives of the "New World Order. The New Economist, 15(1), 1-1.
9. Lomia, E., & Karchava, L. (2021). Georgian ethnopolitical conflict as a subject of confrontation between the USA and Russia. Journal of Liberty and International Affairs, 7(2), 90.
10. Pavliashvili, S. and Gubeladze, D., 2020. The economic challenges in times of Covid-19, circular labor migration, the necessity to switch from a linear to a

circular economy and business opportunities. In Social and economic aspects of education in modern society (Scientific and Practical Conference (Vol. 1, No. 3).

11. Pavliashvili, S., 2011. The World Economic Crisis and Georgia. The Caucasus & Globalization, 5(3-4), pp.54-62.

12. Ritchie, Michael, Kazakh Crude Oil and Gas Condensate Production, April 2022, Energy Intelligence Group, May 18, 2022.

13. Sorge, Petra; Longley, Alex; Germany Says It Won't Be Buying Russian Oil at All in 2023, Bloomberg.com, December 20, 2022.

14. European Council – Council of the European Union, EU sanctions against Russia explained, February 6, 2023.

15. Williams, Alison; Fincher, Christina, Russia to ship 20,000 tons of oil from Kazakhstan to Germany via Druzhba pipeline in Feb, Reuters, January 31, 2023.

16. Garakanidze, Zurab, "On Some Problems of Caspian Oil Transportation in the European Union," For.ge, December 3, 2022, (in Georgian).

17. Garakanidze, Zurab, "Impact of the Russia-Ukraine War on the Formation of the European Gas Market," for.ge, June 27, 2022, (in Georgian).

ყაზახური ნავთობი გერმანიისთვის

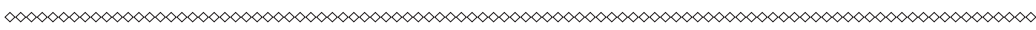
გიორგი გარაყანიძე,
სამართლის მაგისტრი,
ენერგოუსაფრთხოების მკვლევარი, LL.M,
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ელ.ფოსტა: Garakanidze.Giorgi@yahoo.com

აბსტრაქტი

ყაზახეთმა რუსეთის ფედერაციის ხელისუფლებისაგან მიიღო თანხმობა გამოიყენოს რუსული მილ-სადენების ინფრასტრუქტურა გერმანიაში 2023 წლის პირველი ნახევრისთვის 300 000 ტონა ნავთობის ექსპორტის მიზნით.

გერმანიაში ზემოაღნიშნული საბადოდან 2023 წლის იანვრის თვეში განხორციელდა საერთო ჯამში 20000 ტონა ნავთობის ექსპორტირება. ოფიციალური ასტანა მიმდინარე წლის განმავლობაში გეგმავს რუსეთის გავლით გერმანიაში 1,5 მილიონი ტონა ნავთობის ექსპორტს, თუმცა აღნიშნული მოცულობა შეიძლება კიდევ გაიზარდოს 7 მილიონ ტონამდე. არსებული მდგომარეობით, ოფიციალური ასტანასთვის რუსეთის ნავთობსადენების ინფრანტრუქტურის გამოყენებით გერმანიაში ნავთობის ექსპორტი წარმოადგენს ფინანსურად მეტად მისაღებ ვარიანტს, ვიდრე ე.წ. „შუა დერეფნის სატრანსპორტო მარშრუტი“, რომელიც მოიაზრებს ყაზახეთის ქ. აქთაუს პორტიდან ტანკერებით ნედლი ყაზახური ნავთობის ტრანზპორტირებას ჯერ აზერბაიჯანში, ხოლო შემდგომ, საქართველოსა და თურქეთის ტერიტორიაზე გამავალი მილსადენების გამოყენებით - ევროპის ქვეყნებში. ამასთან, კავკასიის რეგიონში არსებულმა მიმდინარე და ე.წ. „გაყინულმა“ კონფლიქტებმა შესაძლოა მომავალში საფრთხე შეუქმნან სამხრეთ კავკასიის გავლით ყაზახური ნავთობის ექსპორტს ევროპის ქვეყნებში.

საკვანძო სიტყვები: ყაზახეთი, რუსეთი, გერმანია, ნავთობი, უკრაინა, მილსადენი, „შუა დერეფანი“, ენერგოუსაფრთხოება, ენერგეტიკა.

შესავალი

რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომის ფონზე რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ მოქმედი სანქციებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანია 2022 წლის 5 დეკემბრიდან საზღვაო გზით ტრანსპორტირებული რუსული ნავთობის „ფასის ზღვრის“ - ბარელზე 60 დოლარის დაწესება და 2023 წლის 5 თებერვლიდან ევროკავშირისა და „დიდი შვიდეულის“ ქვეყნებში რუსული ნავთობპროდუქტების ემბარგოს დაწესება.

ბუნებრივია, ომმა შეაფერხა მინოდების გლობალური ჯაჭვები და დაასუსტა მსოფლიო ეკონომიკა, მაგრამ ეს ახალ შესაძლებლობას აძლევს ყაზახეთს. კერძოდ, ვინაიდან აშშ-მ და ევროპამ სანქციები დაუნესეს რუსულ ნავთობს, ყაზახეთს ეძლევა შანსი გაზარდოს ევროპაში ნავთობის ექსპორტი 2023-სა და მომდევნო წლებში.

აღსანიშნავია, რომ ჯერ კიდევ რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყებამდე ევროკავშირი მიზნად ისახავდა

2027 წლისთვის მთლიანად შეეზღუდა რუსულ წიაღისეულ სანვავზე დამოკიდებულება. ომამდე ბრიუსელი ასევე აწარმოებდა მოლაპარაკებებს ნორვეგიასთან გაზომარაგების გაზრდაზე, რომელიც ახლა ევროპის გაზის ყველაზე დიდ მიმწოდებელს წარმოადგენს. შესაბამისად, რუსეთის მხრიდან უკრაინაში წარმოებულმა აგრესიულმა პოლიტიკამ დააჩქარა ევროკავშირის ბაზრიდან რუსული ენერგოკომპანიების განდევნის პროცესი, ხოლო აღნიშნული ფაქტი ყაზახეთს საშუალებას აძლევს დამოუკიდებლად აწარმოოს მოლაპარაკებები ევროკავშირის ქვეყნებთან საკუთარი ნედლი ნავთობის ექსპორტის გაზრდის მიმართულებით.

გერმანიის ბაზრის მზარდი ენერგომომხმარებლის დასაკმაყოფილებლად ყაზახეთი განიხილავდა როგორც რუსეთის ტერიტორიის გვერდის სრულიად ავლით (აზერბაიჯანის, საქართველოსა და თურქეთის ტერიტორიების გამოყენებით), ასევე რუსეთის ტერიტორიაზე არსებული ნავთობის სატრანზიტო ინფრასტრუქტურით („დრუჟბა“ მილსადენით) საკუთარი ენერგორესურსების ექსპორტს ბელარუსისა და პოლონეთის ტერიტორიების გავლით. 2023 წლის თებერვლის მდგომარეობით ოფიციალურმა ასტანამ რუსეთის ხელისუფლებისგან მიიღო თანხმობა გერმანიაში ნედლი ნავთობის ექსპორტისთვის რუსული ენერგო-ინფრასტრუქტურის სატრანსპორტო დანიშნულებით გამოყენებასთან დაკავშირებით.

ყაზახეთის ნავთობის ევროპული პირსაქეტივა

ყაზახეთის ნავთობის სატრანსპორტო სახელმწიფო კომპანიის (Kaztransoil) 2023 წლის 13 იანვრის განცხადებით, ოფიციალურმა ასტანამ რუსეთის ფედერაციის ხელისუფლებისაგან მიიღო თანხმობა გამოიყენოს რუსული მილსადენების ინფრასტრუქტურა გერმანიაში 2023 წლის პირველი ნახევრისთვის 300 000 ტონა ნავთობის ექსპორტის მიზნით. საგულისხმოა, რომ ევროკავშირის მიერ რუსული ნავთობის იმპორტზე დაწესებული სანქციები ეხება ძირითადად საზღვაო მარშრუტებით ტრანსპორტირებულ ბუნებრივ რესურსებს, თუმცა აღნიშნული სანქციები მესამე ქვეყნებს საშუალებას აძლევს გამოიყენონ რუსეთის ტერიტორია საკუთარი ნავთობპროდუქციის ევროკავშირის ქვეყნებში ტრანსპორტირებისთვის.

Kaztransoil-ის განცხადების მიხედვით, დასავლეთ ყაზახეთში მდებარე ნავთობისა და გაზის

საბადო „ყარაჩაგანაკი“-დან მოპოვებული ბუნებრივი რესურსების გერმანიაში ტრანსპორტირება განხორციელდება რუსეთის, ბელარუსისა და პოლონეთის ტერიტორიებზე გამავალი „დრუჟბა“-ს ნავთობსადენის ინფრასტრუქტურის გამოყენებით.

გერმანიაში ზემოაღნიშნული საბადოდან 2023 წლის იანვრის თვეში განხორციელდა საერთო ჯამში 20000 ტონა ნავთობის ექსპორტირება.

ყაზახეთის ენერგეტიკის მინისტრის, ბოლატ აკჩულაკოვის 2023 წლის 13 იანვრის განცხადებით, ოფიციალური ასტანა მიმდინარე წლის განმავლობაში გეგმავს რუსეთის გავლით გერმანიაში 1,5 მილიონი ტონა ნავთობის ექსპორტს, თუმცა აღნიშნული მოცულობა შეიძლება კიდევ გაიზარდოს 7 მილიონ ტონამდე¹. აკჩულაკოვის თქმით, ყაზახეთსა და რუსეთში არსებული ენერგოინფრასტრუქტურა მზადყოფნაშია დამატებითი ნავთობის მოცულობის ტრანსპორტირებისთვის. მისი თქმით, ყაზახეთსა და რუსეთს შორის არ არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების მოცულობასთან დაკავშირებით და გერმანული მხარის თანხმობის შემთხვევაში შესაძლებელია კიდევ უფრო მეტი ნავთობის ტრანსპორტირება გერმანელი მომხმარებლების საყოფაცხოვრებო საჭიროებების დაკმაყოფილების მიზნით.

საგულისხმოა, რომ ოფიციალური ასტანასთვის რუსეთის მხრიდან საკუთარი ინფრასტრუქტურის გამოყენებით ყაზახური ნავთობის ტრანსპორტირებაზე თანხმობის მოპოვება საკმაოდ დიდ პოლიტიკურ გამოწვევას წარმოადგენდა. აღნიშნული ნაბიჯით ყაზახეთი ცდილობს რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყების შემდგომ ევროპის ქვეყნების მიერ სანქცირებული რუსული ნავთობპროდუქტების ჩანაცვლებას საკუთარით. აღსანიშნავია, რომ რუსეთის ხელისუფლებასთან წარსულში გაფორმებული ხელშეკრულებებით ყაზახეთი 2034 წლამდე საკუთარი ტერიტორიის გავლით ახორციელებს რუსული ნავთობის ტრანსპორტირებას ჩინეთში. აღნიშნულმა ენერგო-სატრანსპორტო მარშრუტმა სასიცოცხლო მნიშვნელობა შეიძინა რუსული ეკონომიკისთვის ევროკავშირის მიერ რუსულ ენერგოსექტორზე დაწესებული სანქციების შემდგომ. შესაბამისად, არსებული ვითარება ოფიციალურ ასტანას შესაძლებლობას აძლევს ოფიციალური მოსკოვისგან დამოუკიდებლად გააფორმოს ხელშეკრულებები დასავლეთთან ენერგოსექტორში თანამშრომლობის კუთხით.

1 აღსანიშნავია, რომ რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყებამდე რუსეთი გერმანიაში ყოველწლიურად ახორციელებდა 20 მილიონი ტონა ნავთობის ექსპორტს.

**რუსეთ-ყაზახეთის
ენერგოთანამშრომლობის
გავლენა საქართველოზე**

საქართველოს ენერგოუსაფრთხოებისა და ბუნებრივი რესურსების სატრანზიტო შესაძლებლობების კონტექსტში განსაკუთრებით საგულისხმოა, რომ 2022 წლის განმავლობაში ყაზახეთი იკვლევდა ხელსაყრელ მარშრუტებს რუსეთის ტერიტორიის გვერდის ავლით ევროპის ბაზარზე საკუთარი ნავთობისა და გაზის ექსპორტირებისათვის. ამ მიმართულებით გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭებოდა პროექტს, რომლითაც 2017 წლის მარტიდან დაიწყო მუშაობა საბორნე გადასასვლელმა „ალატი-აქტაუ-პორტი“,¹ რომლითაც ყაზახეთის ქ. აქთაუს პორტიდან ტანკერებით ნედლი ყაზახური ნავთობის ტრანსპორტირება ხდება ჯერ აზერბაიჯანში, ხოლო შემდგომ, საქართველოსა და თურქეთის ტერიტორიაზე გამავალი მილსადენების გამოყენებით - ევროპის ქვეყნებში. ზემოაღნიშნულ პროექტში ცენტრალური აზიური ქვეყნების შესაძლო ჩართულობა გაზრდის საქართველოს, როგორც ენერგორესურსების სატრანზიტო ქვეყნის მიმზიდველობას, აგრეთვე ხელს შეუწყობს დამატებითი ენერგო-ინვესტიციების მოზიდვას საქართველოში, რაც მომავალში დადებითად აისახება ქვეყნის უსაფრთხოების სეგმენტზე.

ამასთან აღსანიშნავია, რომ რუსეთის ტერიტორიის გვერდის ავლით ყაზახური ნავთობის ტრანსპორტირება, გაცილებით მეტ ხარჯებთან არის დაკავშირებული, ვიდრე რუსეთის ტერიტორიაზე უკვე არსებული მილსადენების სისტემის სატრანზიტოდ გამოყენება. გასათვალისწინებელია, რომ სომხეთ-აზერბაიჯანს შორის ყარაბაღის ირგვლივ მიმდინარე კონფლიქტმა სამომავლოდ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას ნავთობსადენების უსაფრთხოებას კავკასიის რეგიონში. ამასთან, დამატებითი საფრთხის შემცველია რუსული საოკუპაციო ჯარების სიახლოვე საქართველოს ტერიტორიაზე გამავალ ნავთობსადენებთან, რაც ოფიციალური მოსკოვის მხრიდან შესაძლოა გამოყენებულ იქნას ალტერნატიული სატრანზიტო მარშრუტის საბოტაჟისთვის. დამატებითი ფინანსური ხარჯების გარდა, კასპიის ზღვის მონაკვეთის ტანკერებით გადალახვა საგრძნობლად ზღუდავს ტრანსპორტირებადი ნავთობის საერთო მოცულობას, ხოლო ირანის ისლამური რესპუბლიკისა და რუსეთის

ფედერაციის თანხმობის გარეშე გამორიცხულია ახალი დამაკავშირებელი მილსადენის გაყვანა ყაზახეთსა და აზერბაიჯანს შორის.

ყაზახური ნავთობის საკუთარ ტერიტორიაზე ტრანსპორტირების სანაცვლოდ შესაძლოა, რომ რუსეთის ფედერაციამ მიიღოს უფლება, იმავდროულად მოახდინოს საკუთარი ნედლი ნავთობის ექსპორტი ყაზახეთის შიდა ბაზარზე. ზემოაღნიშნული სცენარის განხორციელების შემთხვევაში იქმნება საკმაოდ მომგებიანი ეკონომიკური გარემო როგორც ყაზახეთისთვის, ასევე რუსეთისა და გერმანიისთვის. კერძოდ, ევროკავშირის ენერგეტიკულ ბაზარზე რუსული „დრუჟბას“ მილსადენით შევადიდი რაოდენობით ყაზახური ნავთობი, რაც შესაძლოა რუსეთმა თავისი სანქციონირებული Urals-ის მარკის ნავთობში შესარევად და ევროკავშირის სანქციების („ფასის ზღვარი“ - Price Cap) გვერდის ავლისთვის გამოიყენოს.

დასკვნა

ამრიგად, რუსეთ-უკრაინის ომმა კიდევ უფრო რელიეფურად წარმოაჩინა სამხრეთ კავკასიის გეოეკონომიკური მნიშვნელობა ევროკავშირის ენერგოუსაფრთხოების უზრუნველყოფაში. კერძოდ, - ომი კასპიისპირეთის ქვეყნებს ენერგო რესურსების მსოფლიო ბაზარზე გატანის ახალ, ალტერნატიულ შესაძლებლობებს აძლევს და მნიშვნელოვან გავლენას იქონიებს ჩვენი რეგიონის უსაფრთხოებასა და სტაბილურობაზე;

-- კარგი იქნება ნავთობპროდუქტების ტრანსპორტირებაში ჩართულ აზერბაიჯანულ და ქართულ რკინიგზებთან, საბორნე გადასასვლლებთან და პორტებთან „ლოგისტიკური ჯაჭვის“ შექმნა და ყაზახური მხარისათვის შეთავაზება. ამ პროცესში აქტიურად უნდა ჩაერთვნენ საქართველოს დიასპორის და დიპლომატიის წარმომადგენლები ცენტრალურ აზიაში. უნდა მოხდეს წარმოების და გადაზიდვების მიმართულებების კომპლექსური ანალიზი და ამით პოტენციური მოსაზიდი ტვირთის, განსაკუთრებით ენერგო რესურსების, დადგენა;

- აზერბაიჯანის და საქართველოს პორტებმა ტვირთბრუნვის უფრო მეტად დივერსიფიცირება უნდა მოახდინონ, რათა მათ პერსპექტივაში შეძლონ ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მზარდი გადაზიდვების ჰარმონიზაცია “ნაყარი ტვირთებისა” და კონტეინერების გადაზიდვებთან.

THE NEW ECONOMIST / ახალი ეკონომისტი

1 Паром Курык (Казахстан) – Алят (Баку, Азербайджан). <http://www.simplextrans.com/ru/parom-kuryk-alyat-baku>